

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Ağustos 2021

Sayı :30824082-6101602771

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/38983
7/41142
7/41490
7/42934
7/43024-7/43025
7/43028
7/43710
7/43970
7/44317
7/44769

G.K.

EK:

-Liste (6 Adet, 9 Sayfa)

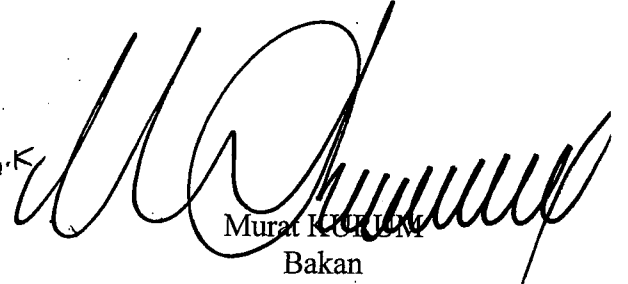
-Cevap Yazısı (118 Adet, 220 Sayfa)

7/44973
7/45153
7/45157-7/45158
7/45178
7/45260
7/45466-7/45469
7/45474
7/45624-7/45625
7/45630
7/45744
7/45855-7/45866
7/45870

G.K.

7/45872
7/45877
7/46297
7/46299-7/46300
7/46304-7/46305
7/46490-7/46492
7/46495-7/46498
7/46623
7/46626
7/46630

G.K.

Murat KUTLUOĞLU
Bakan

7/47328
7/47330-7/47334
7/47337-7/47338
7/47434-7/47435
7/47437
7/47439
7/47441-7/47442
7/47571-7/47573
7/47683
7/47685-7/47687
7/47691
7/47873
7/47876

G.K.

G.K.

7/46761-7/46762
7/46764
7/46769-7/46772
7/46884
7/46886
7/46890
7/46942-7/46948
7/46951-7/46955
7/47012
7/47016
7/47104
7/47132-7/47139
7/47221-7/47225

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ
SAYIN SUAT ÖZCAN'IN
TBMM 7/45157 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 'Sıfır Atık' politikasıyla plastik kirliliğine karşı mücadele ettiğini iddia ederken, diğer yandan yurtdışından çöp ithalatı yapmaktadır. Ülkeye girmesine izin verilen bu atıklar, geri dönüşüm tesisleri olmadığı için Türkiye'nin denizlerini ve toprağını kirletmektedir. Bu bağlamda:

1. Türkiye hangi ülkelerden çöp ithal etmektedir? Bu ülkelerden ithal edilen atıklar yıllık kaç tondur? Son 5 yılın verilerini paylaşır mısınız?
2. Türkiye'nin atık yönetim altyapısı hakkında bilgi paylaşır mısınız?
3. Türkiye kendi atıklarıyla (çöp) nasıl mücadele etmektedir? Atıkların yüzde kaçını geri dönüştürülmektedir?
4. Türkiye ithal ettiği atıklarla(çöp) nasıl mücadele etmektedir? Atıkların yüzde kaçını geri dönüştürülmektedir?
5. Yurtdışından atık ithal etmek ile hükümetinizin sıfır atık politikası arasında bir çelişki görmüyor musunuz?
6. İthal edilen atıklar ülkemizde hangi tesislerde geri dönüştürülmektedir? Bu fabrikaların kapasitesi nedir?
7. Bu ithalat gerekli çalışmalar yapılmadığı ve tesisler kurulmadığı için salt bir ticaret midir? İşin çevresel etkileri konusunda hangi önlemler ve tedbirler alınmaktadır?
8. Plastik kirliliği ile mücadele anlamında Bakanlığınız hangi tedbirleri almıştır?

CEVAPLAR

1-Ülkemize çöp ithalatı yasaktır. Ekonomik değere haiz geri kazanımı mümkün bazı tehlikesiz atıkların (plastik, kâğıt, cam) ithaline Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği kapsamında izin verilmektedir. Tebliği Ek-1'inde yer alan bazı tehlikesiz atıklar, ülkemizdeki lisanslı geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda geri kazanım amacıyla ithal edilmektedir. Geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda ithal edilen miktarlarda ve ithal edilen ülkelere değişiklik görülebilmektedir.

2,3- Bakanlığımızca sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde atıklarımızı kontrol altına almak, gelecek nesillere temiz ve gelişmiş bir Türkiye ile yaşanabilir bir dünya bırakmak için Sıfır Atık Projesi 2017 yılında başlatılmıştır. Uygulamanın başladığı 2017 tarihinden itibaren 2020 yılı sonuna kadar geçen süreçte yaklaşık 17 milyon ton değerlendirilebilir atık toplanarak 17 milyar TL'lik ekonomik kazanç sağlandı. 315 milyon kWh enerji tasarrufu, 345 milyon m³ su tasarrufu, 209 milyon ağaç kurtarılmış, 50 milyon varil petrol ve 397 milyon ton hammadde tasarruf edilmiştir.

Proje ile %13 olan geri kazanım oranı %19'a çıkarılmıştır. Sıfır Atık Projesi ile kamu ve özel kuruluşlarda farkındalık oluşturan konular da dahil olmak üzere ülke çapında bir geri dönüşüm ve kaynak verimliliği altyapısının kurulması hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca eğitim kurumlarımız başta olmak üzere toplumun birçok kesimi ile kamu kurum/kuruluşlarına yönelik olarak eğitim ve farkındalık çalışmaları yoğun bir şekilde devam etmektedir. Eğitim alan kişi sayısı 12 milyona ulaşmıştır.

4- İthal edilen atıkların tamamı geri kazanılmaktadır. Geri dönüşümü olmayan atıkların ithalatının yapılması mevcut durumda mümkün görülmemektedir.

6- Tehlikesiz atıkların ithalatı ülkemizdeki lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından yapılabilmektedir. Geri kazanım lisansı olmayan firmaların atık ithalatı yapmaları mümkün görülmemektedir.

7,8- 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan 2021/3 sayılı Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği ve diğer meri mevzuat hükümleri uyarınca, gerek geri kazanım faaliyeti kapsamında atık ithalat izni verilen atık işleme tesisleri, gerekse de Toplama Ayırma Belgesi kapsamında yurtiçinden atık toplayarak toplama-ayırma ve/veya geri kazanım faaliyeti gösteren Çevre İzin ve Lisansına sahip olan veya Belgesi bulunmayan tüm tesisler, atıkların Türkiye gümrük bölgesine gireceği sınır gümrük idaresinin bulunduğu illerdeki gümrük kontrol noktalarındaki incelemeler başta olmak üzere, atıkların ülkeye girişinden itibaren yurtiçinde toplanmasından taşınmasına ve geri kazanımından prosesin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan bakiye atıkların bertarafına kadar olan tüm süreçte, Bakanlığımız ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimizde görevli denetim personelleri tarafından anlık olarak ve 3'er aylık periyotlarla düzenli olarak denetlenmektedir.

Mevzuat hükümleri kapsamında; atıkların ithalat için uygun olup olmadığı başvuru belgeleri ve fiziki kontrol sonuçlarına göre değerlendirilmekte ve atıkların ithalatı yasak olan atık listesinde yer almadığı, başka atık ya da malzemeler ile karışıp karışmadığı kontrol edilmekte, gerekli görülmesi halinde de atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analiz yaptırılmaktadır. Bu doğrultuda; Bakanlığımıza ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimize ulaşan tüm şikayetler ihbar niteliğinde kabul edilerek, gümrük kontrol noktalarında, geri dönüşüm tesislerinde ve atıkların işleme tesislerine ulaştığı ana kadar olan her yerde gerekli inceleme ve denetimler yapılmakta olup, çevre kirliliğine yol açan atık üreticilerinin ve/veya atık ithalatı gerçekleştiren firmaların tespit edilmesi durumunda Mevzuatımız çerçevesinde gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

Yapılan kontrol ve incelemeler neticesinde; ithalatı uygun bulunmayan atıklara onay verilmemekte olup, kota aşımı yaptığı veya Mevzuata aykırı bir şekilde geri dönüşüm faaliyeti gerçekleştirdiği tespit edilen tüm tesislere Çevre Kanununun ilgili maddeleri gereğince idari yaptırımlar uygulanarak Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptali yapılarak faaliyetten men kararı verilmekte, çevreyi kirlettiği tespit edilen işletmeler/kişiler hakkında da Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uyarınca Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurularında bulunulmakta, bununla birlikte ithalata uygun olmadığı tespit edilen atıklara ilişkin de "Mahrece İade Kararı" alınarak ilgili ülkeye geri gönderilmesi sağlanmaktadır.

Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevre duyarlılığı için farkındalık oluşturulması ve kaynakların verimli yönetimi amacıyla Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur. 2019 yılı öncesinde, Türkiye'de plastik poşet üretimi miktarının yıllık 35 milyar adet civarında olduğu ve yine Türkiye'de bir kişinin, yılda ortalama 440 adet plastik poşet kullandığı bilinmektedir.

2019 ve 2020 yıllarında plastik poşet kullanımında yaklaşık % 75 'lik azalma gerçekleşmiş ve bu azalma oranı sadece atık yönetimi açısından değerlendirildiğinde 290.000 ton plastik atığın oluşumunun engellenmiş olduğu belirlenmiştir. 2019 ve 2020 yılındaki plastik poşet kullanımındaki azalma oranları ile ülkemizde plastik poşet üretimi için gerekli plastik hammadde ithali de önlenmiş ve yaklaşık 2 milyar Türk Lirası tasarruf edilmiş olmakla birlikte yaklaşık 12.000 ton sera gazı salımı engellenmiştir.

Diğer taraftan, ülkemizde Sıfır Atık Projesi kapsamında yürütülen atık önleme ve azaltımına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir. Tek kullanımlık plastiklerin satış ve kullanımına ilişkin faaliyet planlaması çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği “Atık Oluşumunun Önlenmesine Ve Azaltılmasına İlişkin Esaslar” başlıklı Ek-2’inde yer alan “ Atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması için asgari olarak; kaynakların verimli kullanılması amacıyla sürdürülebilir üretim ve tüketim modelleri geliştirilerek dayanıklı, tamir edilebilir, yeniden kullanılabilir ve iyileştirilebilir ürünlerin tasarlanması, üretilmesi ve kullanılması ve alternatifi olması halinde, tek kullanımlık/kullan at ürünler yerine yeniden kullanılabilir ürünlerin tercih edilmesi esastır.” hükümleri doğrultusunda Sıfır Atık Belgelendirme süreci kapsamında çalışmalarımız devam etmektedir.

Ülkemizde Depozito İade Sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar halen devam etmektedir. 30/12/2020 tarih ve 31350 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7261 sayılı “Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Türkiye Çevre Ajansı kurulmuştur. Söz konusu Ajansın kuruluş amacı; çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasını, iyileştirilmesini ve geliştirilmesini sağlamak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmaktır. Ajans, depozito uygulamalarının yanı sıra atık yönetimi, sıfır atık ve çevrenin korunması ile ilgili farklı alanlarda da hizmet verecektir.